1853. N°. 92.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 3 AUGUSTUS.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 2 Augustus.

Voor de verkiezing van één lid van den Gemeenteraad bij herstemming, zijn van de 1416 kiesbevoegden ingekomen 882 stembriefjes.

— Uit de rekening der ontvangsten en uitgaven van de Gemeente Leyden over 1852 blijkt, dat de ontvangsten hebben bedragen eene som van f 387,470.34½ en de uitgaven f 353,960.66. Zoodat er een batig slot bestaat van f 33,509.68½.

— Men verneemt, dat als een blijvend aandenken voor bewezene diensten als Regent der Nederduitsche Gereformeerde Huiszitten- en Diaconie-Armen van 3 Junij 1848 tot 12 Mei 1853, aan de HH. I. Holtz, J. van Benten, H. C. Visser, D. Vels Heyn, W. Verkouw, W. Werst en J. Montagne, door Leden der Stedelijke Regering en den Secretaris, op 3 Junij 1848 in dienst, eene zilveren medaille is aangeboden, vermeldende aan de eene zijde de herinnering aan den tijd van dienst en aan de keerzijde den naam van den Regent. Deze aanbieding geschiedde bij een op perkament geschreven en onderteekend bewijs van erkenning en vereering der belangrijke diensten.

— Gedurende de maand Augustus zal de muziek op de Ruïne des Donderdags, te 7 ure des avonds in plaats van te 7½ aanvangen.

— Op de tentoonstelling voor scheepvaart te Amsterdam, zijn ook velerlei levensmiddelen ingezonden die langen tijd kunnen duren. Het *Handelsblad* bevat deswegen een verslag waaruit wij hier eenige bijzonderheden ontleenen.

Zekere Franschman Appert was de uitvinder er van, en in 1811 werd deze uitvinding door een Engelsch huis verbeterd, het bezit nog eenige blikken bussen met vleeschspijzen van 1813. In 1849 gebruikte Kapt. Ross aan de Noordpool gekookt schapenvleesch uit een bus die in 1824 was gevuld, welk vleesch volkomen goed was.

De bereiding der spijzen is zeer eenvoudig. De spijs wordt, half gaar gekookt, met de noodige hoeveelheid daarvan gekomen bouillon, in de blikken bus gevuld, en het deksel, waarin een klein gaatje, met naauwkeurigheid er op gesoldeerd. Daarna in een bad van kokend, zout water geplaatst, wordt daardoor al de lucht uit de bus gedreven. Men soldeert nu de kleine opening digt, en plaatst de bussen geruimen tijd in eene kamer met eene verhoogde temperatuur. De bussen, welke lucht bevatten, bersten dan meestal. Na die laatste proef zijn de bussen gereed ter verzending. Indien men nu middel kon vinden om zich het rund- en schapenvleesch ten nutte te maken, in Australië afkomstig van de ontelbare schapenkudden, dan zou dat gebruik nog meer algemeen worden. De runderen en schapen worden daar in groote menigte alleen om het smeer, de huiden, wol en beenderen geslagt en het vleesch om zoo te zeggen weggeworpen.

Een nieuw en belangrijk voortbrengsel uit den laatsten tijd zijn de vleeschbeschuiten. De eerste, van deze zijn van Warriner en Soyer, bestaande uit osmazome, of vleeschextract, verkregen uit de gewone geconcentreerde stof, vallende in de vetkokerijen van Australië. Eene andere soort waren de vleeschbeschuiten van Gail Borden, uit Galveston, in Texas (Vec. Staten). Het was een reukeloos, droog en hard koekje van het fijnste tarwemeel, met het voedzame deel van het beste ossenvleesch, en kon onbepaald langen tijd worden bewaard. Door heet water opgelost en van zout voorzien, levert het eene zeer voedzame soep van de hoogst aangename geur. Met 10 Eng. pond van die beschuit kunnen de krachten van een gezonden werkman eene maand lang worden onderhouden, en 1 Eng. pond daarvan staat gelijk met 5 pond vleesch. Den Heer G. Borden, wiens fabriek met eene stoommachine van 10 paardenkrachten werkt, de beschuit door stoom bakt, en 28,000 pond vleesch te gelijk kookt, heeft eene raads-medaille ontvangen.

Verder waren er twee nommers van melk ingezonden. Het eerste door Carsten te Lubeck, in gesloten blikken bussen. Deze melk is in stroopvormigen toestand en sterk gesuikerd. Het andere nommer vertoont de melk in vasten toestand en gebragt tot platen of koeken van omstreeks twee en een halven palm lengte. Het is ingezonden door M. H. van Lee alhier, voor den Engelschen vervaardiger Radenhe. Een suikerlepeltje dier geraspte melk is voldoende voor een kop koffij, dat daaraan kleur en smaak van gewone bijgemengde melk gaf. Een stuk daarvan was sedert November 1851 in een doosje bewaard en bezat nog dezelfde eigenschappen.

Bij het naauwkeurig ontleden der melk blijkt, dat zij al de bestanddeelen der koemelk, en derhalve dezelfde voedende eigenschappen bevat als de versche koemelk. Ook is verklaard, dat de melk zelfs langen tijd na vloeibaar te zijn gemaakt, bij de grootste hitte en onvoordeeligste luchtgesteldheid, volkomen onbedorven was gebleven. De Eng. O. I. compagnie maakt, meldt men, veel gebruik van die melk.

— Uit Gouda wordt van den 29sten Julij gemeld: Bij de weduwe de J. alhier werd gisteren avond omstreeks 11 ure ingebroken door twee alhier wonende personen, met voornemen zich van het geld dier weduwe meester te maken. Het was den dieven echter eene alles behalve aangename verrassing toen zij in huis komende, aldaar den Commissaris van Policie met eenige dienaren aantroffen, die van het voornemen onderrigt zijnde zich daarheen hadden begeven. Een der dieven gelukte het echter nog te ontsnappen, maar de ander werd dadelijk gevangen genomen.

— Uit Rotterdam meldt men van den 1sten: Per stoomboot van Engeland, zijn gisteren alhier aangebragt een paar kisten versche zalm, zoogenaamde Schotsche, bestemd om te worden gerookt. Onlangs is zulks nog eenmaal geschied en schijnt de proeve bevallen te zijn, zoodat onze zalmrookerijen daardoor wel eens een tijdperk van bloei konden te gemoet gaan. Tot heden was versche zalm een belangrijk uitvoerartikel naar Engeland en zal het ook wel blijven, daar zij in hoedanigheid ook in verschen staat, de Schotsche ver overtreft.

— Den 30sten Julij zijn de eerste appelen uit Gelderland over Rotterdam naar Engeland vervoerd.

— Naar men verneemt, zou te 's Hage eene vervalschte coupon groot f 1.48½ van het administratie-kantoor van de wed. H. E. Tjeenk en Co. te Amsterdam ontdekt zijn, waarvan de cijfers en letters veranderd zijn in de som van f 24.75.

— Het bouwen van eene Luthersche kerk aan het Nieuwe Diep is voor f 14,400 aangenomen door de Gebr. Jansen.

— De oorlogsfregatten Prins van Oranje en Doggersbank zullen eerlang een kruistogt doen naar den Griekschen Archipel, onder bevel van den schout-bij-Nacht Bouricius. Die togt zal waarschijnlijk 3 à 4 maanden duren. Het stoomschip Soembing, nu reeds in die wateren, zou zich bij de 2 genoemde fregatten voegen.

— Uit Vlaardingen wordt van 29 Julij gemeld, dat, nadat men daar sedert eenige dagen geheel zonder aanvoer van haring geweest was, waardoor de prijzen 20 à 25 pCt. gestegen waren, den vorigen avond de eerste zelfvanger aankwam, aanbrengende 33 ton vollen en 13 ton maatjes-haring; de laatsten werden in den afslag van f 83 tot f 86 verkocht en de eersten den volgenden dag voor f 60 à f 65.

— De Provinciale Staten van Utrecht hebben toegestaan eene bijdrage van f 110,000, voor de verbetering van den Hollandschen IJssel te betalen in elf jaarlijksche termijnen, elk dan f 10,000, aanvangende met 1854.

— Den 28sten Julij is te Rynen het landgoed Voorstein gekocht door den Baron L. E. van Brakell voor f 171,655.

— Als eene bijzonderheid wordt berigt, dat eene hen van den bakker A. K. de Jonge, te Veendam prov. Groningen, een ei heeft gelegd, welke de buitengewone zwaarte had van 12 Ned. looden, en waarin zich een tweede ei bevond, welker schaal of dop nog harder was dan de buitenste.

— De cholera neemt in Kopenhagen nog steeds toe en breidt zich verder in Denemarken uit. In de stad waren nu sedert het ontstaan der ziekte 4759 personen aangetast en 2506 overleden.

'S GRAVENHAGE, 2 Augustus.

Z. M. heeft aan Jhr. P. F. von Siebold, Kolonel titulair van den staf van het leger in Nederl. Indië, vergunning verleend tot het aannemen der Ridderorde van Franz Joseph, hem door den Keizer van Oostenrijk verleend; en aan den Heer D. Uyttenhooven, Wethouder der stad Vlissingen, tot het aannemen der Ridderorde van den Rooden Adelaar 4de Klasse, hem door den Koning van Pruissen geschonken.

— Z. M. heeft op hun verzoek eervol ontslag verleend aan de Officieren bij de rustende Schutterij in Zuidholland: 1ste district, 1ste bataillon, 1ste compagnie, aan R. J. Grell, als 2de Luitenant, wegens verandering van woonplaats; 3de district, 2de bataillon, 3de compagnie, aan D. van Wilgen Sz., als Kapitein. En benoemd: 1ste district, 1ste bataillon, 1ste compagnie, tot 2den Luitenant H. W. Heyman; 3de district, 2de bataillon, 1ste compagnie, tot 1sten Luitenant J. C. van Kerkwyk, en zulks bij overplaatsing in dien rang

naar de 4de compagnie van het bataillon; 3de compagnie, tot Kapitein L. Varossieau, thans 1ste Luitenant bij de 1ste compagnie; 4de compagnie, tot 1sten Luitenant K. N. Hangeveld, thans 2de Luitenant; tot 2den Luitenant J. W. Rosener Manz, thans schutter.

— Z. M. heeft benoemd tot zijnen Jagermeester, Jhr. Mr. J. de Jonge van Zwijnsbergen.

— De Koning heeft zijn Commissaris in de prov. Noordbrabant, den Heer Borret, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag uit die betrekking verleend.

— Bij Koninklijk besluit van 30 Julij is aan de maatschappij tot den aanleg van eenen ijzeren spoorweg van Aken naar Maastricht, vergunning verleend tot den aanleg van eenen spoorweg van Maastricht naar de Belgische grenzen, in de rigting van Hasselt.

— H. M. de Koningin is den 26sten Julij te Mainz aangekomen en heeft dien dag te Wiesbaden een bezoek afgelegd bij de Hertogin Pauline. Den volgenden dag heeft H. M. haren vader, den Koning van Wurtemberg, in de badplaats Schlangenbad bezocht.

— Z. K. H. de Prins van Oranje heeft Zaturdag Maastricht verlaten en zich naar Gelderland begeven.

— De Leden der Synode hebben aan den Minister van Doorn, belast met de zaken der Herv. Eeredienst, een contra-diner gegeven.

— Gisteren is er een buitengewone vergadering van den Raad der Ministers gehouden, zoo men verzekert tot vaststelling van het antwoord der Regering op het verslag der Commissie van Rapporteurs, betrekkelijk het wetsontwerp tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen.

— De Heer Mr. G. L. Kniphorst, onlangs benoemd tot Raadsheer in het Prov. Hof in Drenthe, heeft gisteren, in eene openbare zitting van den Hoogen Raad, Kamer van Vacantie als zoodanig de gevorderde eeden afgelegd.

— In de residentie is aangekomen de Heer J. C. Graaf du Monceau, Bevelhebber van de brigade ruiterij, belast met het algemeen toezigt over het corps marechaussée, buitengewoon Adjudant van Z. M. den Koning, ten einde eene inspectie te houden, over het regement dragonders, alhier in garnizoen.

— De *Grondwet* bevat het volgende: Wij vernemen, dat reeds Dingsdag of Woensdag aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Regeringswege zal worden ingezonden het antwoord op het voorloopig verslag der Kamer, betrekkelijk het wetsontwerp, tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen. Dat verslag zal, naar wij vernemen, bij uitstek kort zijn, en tevens vergezeld gaan van een nieuw ontwerp van wet.

AMSTERDAM, 1 Augustus.

Uit het verslag in de Algemeene Vergadering van het Genootschap: Natura Artis Magistra alhier, den 28sten Julij gehouden, blijkt, dat het 2486 binnen- en 253 buitenleden telde, benevens 44 donatrices. In het vorige jaar werd de inrigting door 26,600 personen bezocht die geen leden waren, alsmede door 19,277 werklieden en dienstboden. Het Genootschap heeft thans over eene oppervlakte van ruim 4½ bunder te beschikken.

— Maandag den 29sten Augustus zal de tentoonstelling van bouwmaterialen alhier door de Vereeniging van Volksvlijt onder medewerking van het bestuur der Maatschappij tot bevordering der Bouwkunst, te houden in de militiezaal op den Singel, geopend worden en 4 weken duren, terwijl de inzending der voorwerpen vóór 20 Augustus geschieden moet. Deze tentoonstelling zal hoofdzakelijk bestaan uit: *a.* alle materialen de bouwkunst betreffende, zoowel in ruwen als bewerkten staat; *b.* bouwkundige ornamenten, onverschillig van welke grondstof vervaardigd; *c.* stoffen of voorwerpen, dienende tot aftimmering en versiering van gebouwen, en *d.* werktuigen, inrigtingen of derzelver modellen en teekeningen, dienende tot het maken en uitvoeren van bouwstoffen en bouwwerken, alles bij programma breeder omschreven. De bekrooning zal bestaan, behalve in getuigschriften, in gouden, zilveren en bronzen medailles, te weten 1 gouden, 10 zilveren en 20 bronzen voor ieder der genoemde hoofd-afdeelingen, volgens beoordeeling eener Commissie, door het Bestuur der Vereeniging en der Maatschappij tot bevordering der Bouwkunst te benoemen, zijnde daarenboven eenige gouden en zilveren medailles, voor hier te Lande vervaardigde voorwerpen, door Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, Beschermheer der Vereeniging, beschikbaar gesteld.

GRONINGEN, 26 Julij.

In ons vorig nummer, zegt de *Prov. Gron. Courant*, hebben wij het ons toegezonden berigt opgenomen, dat de Wel-Eerw. Heer Jacobus Johannes Damsté, Predikant te Uithuizermeeden, zijn emeritaat had verzocht; doch, daar wij sedert zijn gedrukt silhouet onder de oogen hebben gehad, vinden wij het niet ondienstig het daarop voorkomend onderschrift ook nog mede te deelen: *Geboren den* 12den *September* 1770, *in* 1791 *Predikant te Wynjeterp*, 1794 *te Bellingewolderschans*, 1795 *te Augustinusga*, 1799 *te Uithuizermeeden, thans sedert* 1850 OUDSTE PREDIKANT VAN NEDERLAND. Deze waardige Leeraar is in zijne lange en gezegende loopbaan een groot aantal jaren werkzaam geweest als President van het klassikaal bestuur van Middelstum en ook als President van het provinciaal Kerkbestuur van Groningen, en ofschoon hij tot nog toe steeds zijne dienst met de meeste naauwgezetheid in alle opzigten heeft vervuld, zal wel niemand hem nu, na zooveel arbeid, zijn regt op rust ontzeggen, en is het ons een genoegen tevens te kunnen vermelden, dat hij voornemens is die verdiende rust hier ter stede te nemen; dewelke, zoo wij hopen, met onverminderde helderheid van geest nog van langen duur moge zijn, ook in het belang van zijne kleinkinderen, daar al zijne kinderen reeds zijn overleden. — Bijzonder opmerkelijk is het, dat de geachte Predikant nog zonder bril leest, zijne preken nog steeds memoriseert, terwijl zijne stem nog eene ongeloofelijke helderheid heeft. — Men zal zich herinneren, dat de Predikant, die vóór den Heer Damsté te Uithuizermeeden is geweest, er insgelijks 50 jaar die betrekking heeft waargenomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 30 Julij.

H. M. is wederom geheel hersteld en is gisteren weder voor het eerst uitgereden.

— Het Huis der gemeenten heeft het trekken van voertuigen door honden verboden.

— De bill tot invoering eener algemeene belasting op het eigendomsregt bij versterf, is in het Hoogerhuis aangenomen.

— In een artikel van de *Times* over den staat der Zaken in Nederland, leest men het volgende:

»Het voornaamste gewigt dezer omstandigheden ligt hierin, dat zij een nieuw bewijs geven van de onverzettelijke vijandige gezindheid van Rome tegen de regten en het onafhankelijk bestaan van Protestantsche Staten. In Nederland en Pruissen beide wordt de R. K. kerk op een voet van wettelijke en volkomene gelijkheid met alle andere gezindheden, in den meest vrijgevigen zin door den Staat gehouden en door tractaten met Rome beschermd. In beide landen was de bitterheid van godsdienstige twisten sedert lang geweken. Pius IX heeft zich ten taak gesteld de toorts der tweedragt op nieuw te ontsteken, en wanneer hij nog 10 jaar langer regeert, zal hij Europa aan den rand eener nieuwe groote hervormingsbeweging brengen, die misschien tot de omverwerping van het Pausdom zelf zal leiden. Onmogelijk is het, dat de menschheid op den duur verdrukkingen en overweldigingen van dien aard verdrage, die de stoutste aanvallen overtreffen, welke Rome in zijnen grootsten bloeitijd heeft gewaagd; maar voor het oogenblik kunnen wij slechts hopen, dat al deze gebeurtenissen onder de Protestantsche natiën den geest van moedigen en bezadigden wederstand mogen aanvuren tegen die onwettige en onverzadelijke magt aan welke alle toegevendheid te vergeefs verspild wordt."

— Den 27sten heeft boven deze stad en omstreken een allerhevigst onweder gewoed; men zag met bezorgdheid de berigten van het platte land te gemoet.

— De groote goudklomp, die vóór eenigen tijd uit Australië hier ontvangen en ter bezigtiging gesteld is, is dezer dagen gesmolten en voor 5532 £ verkocht. Vóór de smelting woog hij 1615 oncen, en hij heeft 1319 oncen fijn goud opgeleverd.

— Het glazen-paleis voor de Tentoonstelling is te New-York den 14den door den President der Ver.-Staten geopend.

— Een dagblad van New-York bevat eene opgaaf van de spoorwegongelukken gedurende 7 weken in de Ver. Staten, namelijk, 73 personen gedood en 191 gekwetst; in Belgie hebben in 3 jaren niet meer dan 6 menschen, in Frankrijk gedurende 2 jaren niemand en in Engeland in 2 jaren 28 personen het leven verloren. Dit laatste getal is vrij aanmerkelijk, doch gedurende die tijdsruimte zijn niet minder dan 109,317,233 personen vervoerd.

— Te Madras is den 9den Junij een aanvang gemaakt met den aanleg der spoorweg-verbinding van genoemde plaats met Bombay en Calcutta.

— Uit China wordt gemeld, dat de Opperbevelhebber van het naar Japan bestemde Amerikaansche smaldeel, in Junij Shangan had verlaten en zijnen togt daar Jedo rigtte.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 Julij.

De Keizer is bij het in oogenschouw nemen van de troepen te Santory, door een zijsprong van zijn paard, uit den zadel geworpen, doch slechts ligt gewond.

— Alle aanvragen om gratie door staatkundige veroordeelden worden geweigerd, sedert de ontdekking van geheime genootschappen.

— Er zijn thans hier te lande 236 vereenigingen van onderling hulpbetoon, die door de Regering erkend zijn en 2,438 niet erkende.

— Volgens een besluit van het gemeentebestuur te Troyes mogen geen jongelieden beneden de 20 jaren openbare bals bijwonen.

— De scheepsbouw is thans zeer levendig; aan de Loire zijn sedert het begin van het jaar 52 handelsvaartuigen te water gelaten of zullen dit binnenkort gedaan worden.

— Het Ministerie in Spanje heeft op één lid na, den Minister van Openbare Werken, zijn ontslag ingediend; welke reden daarvoor bestaan kan, is nog onzeker.

— Uit Griekenland wordt gemeld, dat de krenten-oogst die men bijna geheel verloren achtte, voor een groot gedeelte gered zal zijn door de verschijning van insecten, die het beginsel der ziekte vernietigen.

— De bevolking van Griekenland telt thans 1,002,112 zielen.

ITALIE.

ROME, 19 Julij.

De Paus was wederom geheel hersteld en deed dagelijks wandelingen te voet.

— De opgravingen aan de Via Appia waren zoo goed als afgeloopen en hadden zeer rijke resultaten opgeleverd. Een 20-tal marmeren standbeelden, festons, architraven enz., met opschriften uit den voor-Etrurischen tijd tot op

het Keizerrijk, waren aan den dag gebragt. De geleerde Canina, die deze onderneming heeft bestuurd, zal de geschiedenis er van in een uitvoerig werk met platen beschrijven.

PRUISSEN.

BERLIJN, 31 Julij.

De Regering heeft aan eene Engelsche Maatschappij vergunning verleend voor het aanleggen van een' spoorweg van Hagen over Betzdorf tot Ehrenbreitstein met een' zijtak tot Deutz; zij waarborgt eene zuivere opbrengst van 3½ pCt. over een kapitaal van 8 millioen thl.

— De Bisschoppen der kerkprovincie van den Boven-Rijn hebben een uitvoerig betoog openbaar gemaakt ter verdediging van hunne zaak, hetgeen 8 vellen druks beslaat en aan het slot waarvan zij te kennen geven: De Bisschoppen zullen nimmer vergeten dat zij aan hunne allergenadigste Souvereinen trouw gezworen hebben en aan de staatswetten gehoorzaamheid zoo als van alle staatsburgers gevorderd wordt; maar het spreekt van zelf, dat deze eed hen niet verder bindt dan bestaanbaar is met Gods geboden en met de heilige gelofte waardoor de ondergeteekenden als Bisschoppen, ja reeds als R. K. Christenen verpligt zijn tot trouw en gehoorzaamheid aan den algemeenen Vader der R. K. Christenheid en aan de onschendbare wetten hunner Kerk. De menschelijke wetten moeten opgevat worden naar de Goddelijke, maar mogen nimmer boven deze worden gesteld. Wie het tegengestelde beginsel volhouden mogt, zou reeds de Christelijke godsdienst verlaten hebben. Iets dergelijks hebben dan ook de Bisschoppen voorzeker niet van hunne regeringen te vreezen; zou men dan hun geweten geweld willen aandoen en hen willen dwingen tot verzaking van het heil hunner onsterfelijke zielen, alleen omdat men in hun kerkelijk gebied de regten des Staats onbestaanbaar acht met hetgeen de Kerk volstrekt behoeft voor haar eigenaardig bestaan en vroeger in Duitschland onbetwist bezeten heeft? De Bisschoppen zullen dan ook hun heiligen pligt naar best weten vervullen, wat er ook van kome.

— Eenige naar Nederland bestemde groote houtvlotten zijn tusschen Lampertheim en Worms verongelukt, waarbij veel hout is verloren gegaan. De levendigheid in den houthandel is dagelijks toenemende.

KAAP DE GOEDE HOOP.

20 Junij.

Het schip Hercules is met Schotsche landverhuizers naar Australië in de Simonsbaai aangekomen. Hun getal, bij de afreis ongeveer 800, was door sterfgevallen en het onder weg verlaten door zieken en anderen, op ongeveer 380 verminderd.

— In Natal is geen goud gevonden en men beklaagt zich dat de nieuwsbladen van dat gewest de Kaapsche dagbladen tot de voorbarige aankondiging van goud te Natal geleid hebben. Er schijnt ook geen genoegzame grond te bestaan om Natal voor een goud opleverend land te verklaren.

— Ds. van den Hoff is den 9den Mei van Pietermauritsburg naar den kring zijner werkzaamheden in het Transvaalsche vertrokken.

PERSIE.

Berigten van 12 Mei melden, dat de aardschuddingen, die den 22sten April de stad Schiras verwoest hadden, toen nog niet ophielden. Er waren meer dan 12,000 lijken van onder de puinhoopen opgedolven. De ongelukken, die dit jaar dit land treffen, zijn groot. In de districten Fars en Fereidum der provincie Ispahan woedden de sprinkhanen; te Ispahan is de rivier Zaenderud geheel opgedroogd; te Park, Esd en Masanderan heeft de hagelslag alles verwoest; te Sawa, Kuma en Wereschan heeft ongedierte het zaaisel vernield en daarenboven zijn in de provincie Esd alle opium- en tabaksvelden door overstrooming verdelgd.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 8 Junij.

Van Regeringswege is bepaald, dat een grondig plaatselijk onderzoek zal worden ingesteld naar den mineralogischen rijkdom van het eiland Batjan in het algemeen, en bijzonder in steenkool, koper en goud; naar de vatbaarheid der aanwezige mineralen voor exploitatie; naar de regten van den Sultan van Batjan en de bevolking op de voor exploitatie geschikte gronden, en de daaruit volgende aanspraak op schadeloosstelling, en eindelijk, naar het bedrag van het kapitaal, dat voor de behoorlijke ontginning dier gronden vereischt wordt.

Het geologisch gedeelte van dit onderzoek is opgedragen aan den Aspirant Ingenieur bij het mijnwezen S. Schreuder, en het overige aan den Resident van Ternate. De eerste heeft een verslag ingediend, betrekkelijk een door hem bewerkstelligd onderzoek naar steenkolen in de noorder-districten van Makasser, waarin voorkomt dat, zoo wel de vroegere als latere onderzoekingen, hebben geleerd, dat de tot nu toe in de afdeeling Maros gevonden kolen onbruikbaar zijn. Het uiterlijk voorkomen der verschillende kolenlagen in het algemeen en hare zwaarte in het bijzonder, geven geen reden om van hare ontginning eenige goede resultaten te verwachten. Ook is de geologische formatie van den grond niet die, waarin het aanwezen van tot ontginning geschikte kolenlagen mag worden verondersteld. Het onderzoek is daarom gestaakt.

— Den 3den Mei heeft het Hoog Geregtshof van Nederl. Indië, vernietigende het vonnis van vrijspraak door den Raad van Justitie te Batavia, gewezen in de zaak van W. Murray Gibson, Gezagvoerder, en Ch. Murray Graham, Stuurman aan boord van den Amerikaanschen schoener The Flirt, die beide personen schuldig verklaard aan hoog verraad en veroordeeld tot de straf van confinement in een tuchthuis voor den tijd van 12 jaren, voorafgegaan door een half uur tentoonstelling onder de galg en opgevolgd door altijd durende verbanning uit Nederl. Indië, verklarende hen tevens voor altijd onbekwaam tot het vervullen van waardigheden, ambten, posten en bedieningen en hen veroordeelende tot de betaling van al de kosten van dit regtsgeding.

— De Directie der Maatschappij van Toonkunst alhier heeft, ten einde de verdere ontwikkeling van den lust en smaak voor goede muziek op Java te bevorderen, besloten een groot algemeen muziekfeest alhier te houden in de maand September aanstaande, gelijktijdig met de tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid en landbouw. Zij heeft alle beoefenaren der toonkunst op Java uitgenoodigd om tot dat feest mede te werken.

— Den 1sten Junij is te Batavia overleden de Heer J. J. de Perié, Ridder der militaire Willemsorde 4de kl. en der orde van den Nederl. Leeuw, Gen.-Majoor titulair, Kommandant der 1ste groote milit. afdeel. op Java. Zijn stoffelijk overschot is met groote staatsie en met de eerbewijzingen voor zijnen hoogen rang bepaald, te Batavia ter aarde besteld. Hij had den hoogen ouderdom van 75 jaren bereikt.

— Te Soerabaya is dezer dagen overleden de weduwe Olmeyer, oud 88 jaren. Soerabaya telt nog verscheidene oudgasten, die vóór 50 jaren en langer op Java kwamen en anderen, die voor 70 of 80 en meer jaren hier geboren werden. Men vermeent nog steeds in het vaderland, dat het Indisch klimaat zoo verwoestend is. Het vorenstaande diene als verdediging tegen dit vooroordeel.

— Het gebouw voor de tentoonstelling alhier op het ruime Koningsplein opgerigt, zal spoedig gereed zijn. Van vele plaatsen worden de voorwerpen reeds toegezonden en overtreffen verre de verwachting die men er van koesterde. Moge geen grootsche machinerien of belangrijke kunstmatig zamengestelde voorwerpen, even als in Europa, ten toongesteld kunnen worden, veel toch zal er worden gevonden wat misschien tot heden onbekend, later voor de bevolking een bron van bestaan kan worden.

— Op Palembang hebben weder eenige onlusten plaats gehad, die echter spoedig gedempt zijn.

— In den aanvang van dit jaar werd een Gouvernements-Commissaris, Mr. A. Prins naar de Wester-Afdeeling van Borneo gezonden om met de noodige troepen Sepang te bezetten; dit werd dan ook den 7den April jongstleden zonder slag of stoot bewerkstelligd. In den morgen van 18 April nam de Gouvernements-Commissaris de terugreis aan naar Sambas, met het voornemen om te Kedoendoeng nachtverblijf te houden, waar men omstreeks den middag aankwam. Een half uur later werd een hevig geschreeuw en lillavuur vernomen en stormde eene bende van een 150-tal Chinezen de opgeslagene tijdelijke gebouwen binnen, roofde of verbrandde al wat daar gevonden werd en vervolgde toen den Gouvernements-Commissaris met de hem vergezellende Officieren en Ambtenaren, die tijdens dezen verraderlijken aanval zich gelukkig niet binnen de gebouwen, maar in een boschje op een nabij gelegen heuvel bevonden. Er viel niet aan te denken zich tegen de Chinezen te verzetten, maar er werd dus langzaam teruggetrokken, tot men later een afdeeling van 70 infanteristen ontmoette. Nu werd weder voorwaarts gerukt; de Chinezen vlugtten overhaast; doch daar de levensmiddelen eene prooi der vlammen waren geworden, werd er besloten naar Sepang terug te trekken, welke plaats des nachts ten 1 ure werd bereikt. In den namiddag hadden zich drommen van gewapende Chinezen voor Sepang vertoond en zich in den omtrek gelegerd. Hunne wachtvuren waren van verre te zien. Gedurende 10 dagen hebben zij de kolonne binnen het versterkte kongsiehuis belegerd gehouden, doch na eenige gevechten zijn zij wederom verdreven. Er zijn vele wapenen buit gemaakt en hun verlies moet zeer aanmerkelijk wezen. Aan onze zijde telt men slechts 19 gewonden, waarvan 5 zijn overleden, namelijk 2 Europesche en 2 Madurasche soldaten en 1 vrouw. Daar alles in den omtrek van Sepang verwoest en te dier plaatse niemand meer te bestrijden of te beschermen was, de levensmiddelen ten einde liepen en de ondervinding geleerd had, dat men niet op de koelies rekenen kon, om in de behoefte te voorzien, werd besloten Sepang vooreerst te verlaten, hetwelk in den morgen van 29 April plaats vond. Den 4den Mei kwam men te Sebawie aan, waar 's Lands stoomschip Celebes gereed lag. — Dientengevolge was de Gouvernements-Commissaris te Batavia teruggekeerd en zou er door den Gouverneur-Generaal eene geduchte versterking van troepen naar Borneo gezonden worden.

— 's Lands stoomschip Merapie is den 6den Mei te Batavia teruggekeerd van een togt naar de wateren van Sumanap en meer oostwaarts, ter opsporing van aldaar zich vertoond hebbende roovers-praauwen. In weerwil der ijverigste nasporingen, is het niet mogen gelukken eenig spoor van zeeroovers te ontdekken.

— Gedurende de maand April 1853 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen de som van . . . . . . *f* 389,530.1½

De opbrengst der vier eerste maanden van dit jaar bedraagt . . - 1,965,539.15½

Hieronder zijn echter begrepen:

aan regten op gouvernements-producten . . *f* 461,766.36½

aan teruggbetaalde regten . . . . - 34,812.11½

- 496,579.32½

Zuivere opbrengst . . . *f* 1,468,959.10⅓

Over de vier eerste maanden van 1853 is minder ontvangen dan gedurende die maanden in 1851 . . . . - 348,578.23½

en minder dan in 1852 . . . . - 457,614.39½

STADS BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS, ontvangen hebbende eene missive van den Generaal-Majoor buitengewoon Adjudant des Konings Kommandant der Reserve Brigade, van den 22sten Julij 1853, houdende kennisgeving dat alhier op den 13den Augustus aanstaande nachtverblijf zullen houden 20 Officieren en 537 Onder-Officieren en manschappen van het regement Grenadiers en Jagers;

En in aanmerking nemende dat de huizen, waarin tot hiertoe de manschappen voor rekening der ingezetenen werden opgenomen, op verre na niet toereikende zijn om dit aantal te huisvesten, en alzoo voor ditmaal geen gevolg kan worden gegeven aan eenen maatregel die in het belang der ingezetenen was genomen;

Brengen ter kennis van de ingezetenen, die, behoudens de bestaande bepalingen, tot het dragen van personele inkwartiering gehouden zijn, dat voortaan de inkwartieringsbilletten op de respective huizen der ingezetenen zullen worden afgegeven, en zij zelven verpligt zijn, de bij hen ingekwartierde manschappen te huisvesten of voor hunne huisvesting te zorgen, zullende tijdig die ingezetenen worden gewaarschuwd welke op dien dag of in het vervolg met inkwartiering worden belast.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 28 Julij 1853. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

De BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, doen te weten, dat door den Raad dier gemeente in zijne Vergadering van den 30sten Mei 1853 is vastgesteld de volgende

VERORDENING

omtrent de vestiging en de verandering van woonplaats binnen deze gemeente.

EERSTE AFDEELING.

Van hen, die van elders binnen de gemeente komen wonen.

Art. 1. Al wie uit eene andere gemeente zijne woonplaats herwaarts overbrengt, moet daarvan binnen veertien dagen na zijne komst alhier, aangifte doen op het bureau van den burgerlijken stand, en daar al datgene opgeven, wat tot de invulling der bevolking-registers noodzakelijk is.

Art. 2 Te gelijker tijd met het doen dier opgave legt hij, wanneer hij ingezeten van het Koningrijk is, een getuigschrift over van het bestuur der gemeente, in welke hij laatstelijk gevestigd was. Wanneer hij vreemdeling is, vertoont hij eene behoorlijke, niet vervallen, reis- en verblijfpas.

Art. 3. Zoo lang de in het vorige artikel vermelde stukken niet overgelegd of niet vertoond zijn, heeft de inschrijving op het bevolking-register niet plaats. In het tegenovergestelde geval geschiedt zij oogenblikkelijk. Van deze inschrijving wordt den aangever een bewijs afgegeven, hetwelk hij binnen 24 uren aan den Heer der gebuurte, binnen welke hij is komen wonen, vertoont, die het voor gezien teekent en in zijn register inschrijft.

TWEEDE AFDEELING.

Van verhuizing binnen de gemeente.

Art. 4. Ieder, die binnen deze gemeente verhuist, is verpligt daarvan, binnen veertien dagen na de verhuizing, aangifte te doen op het bureau van den burgerlijken stand, en daar al datgene op te geven, wat tot de invulling der bevolkingsregisters noodzakelijk is.

Hij ontvangt van die aangifte een bewijs, hetwelk hij binnen 24 uren aan den Heer der gebuurte, binnen welke hij woont, vertoont, die het voor gezien teekent en in zijn register inschrijft.

Hij is mede verpligt, binnen veertien dagen na zijne verhuizing, daarvan kennis te geven aan den Heer der gebuurte, welke hij verlaten heeft.

DERDE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

Art. 5. De hoofden der huisgezinnen doen die aangiften niet enkel voor de leden van hun gezin, maar ook voor hunne dienstbôden en verdere bij hen inwonende personen.

Art. 6. Ieder, die een gedeelte van een door hem bewoond wordend huis verhuurt, of aan anderen in gebruik afstaat, is verpligt daarvan, binnen veertien dagen, nadat huurders of bruikers het gehuurde of in gebruik gegevene betrokken hebben, op het bureau van den burgerlijken stand aangifte te doen.

Gelijke aangifte doet hij, wanneer die personen het gehuurde of in gebruik gegevene ontruimen.

Art. 7. Bestuurders van gestichten van liefdadigheid, hofjes en andere inrigtingen, in welke men zonder betaling van huur als inwoner wordt opgenomen, zenden vóór of op den vijfden dag van elke maand aan het Bureau van den burgerlijken stand en aan den Heer der gebuurte, binnen welke het gesticht ligt, eenen staat der veranderingen in, welke in de vorige maand in het personeel der onder hun beheer staande inrigting heeft plaats gehad.

Art. 8. Het verzuim der in deze verordening gegevene voorschriften, gelijk ook het niet behoorlijk doen der gevorderde opgaven, wordt gestraft met eene geldboete van *één* tot *vijf* guldens.

Aldus vastgesteld door den Raad der gemeente *Leyden*, in de openbare Vergadering van den 30sten Mei 1853.

De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

Zijnde deze Verordening aan de Gedeputeerde Staten van Zuidholland volgens hun berigt van den 8sten dezer maand B. No. 3337 (1 afd.) G. S. No. 13, in afschrift medegedeeld.

En is hiervan afkondiging geschied waar het behoort den 21sten Junij 1853.

Burgemeester en Wethouders van Leyden,
VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

ADVERTENTIEN.

Onze geliefde oudste Zoon, HENDRIK WILLEM, ontsliep heden, na eene kortstondige doch hevige ziekte, in den jeugdigen leeftijd van 20 jaren.

A. TIELEMAN,
LEYDEN, 30 Julij 1853. J. M. TIELEMAN, VEERKIND.

HILLEGOM 30 Julij 1853. Heden overleed alhier plotseling, in den ouderdom van 40 jaren, Vrouwe JOHANNA CECILIA ELISABETH LEEMBRUGGEN, Geb. LEEMBRUGGEN.

VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS in de Nogociatie tot **Opbouw van Arbeiders-Woningen**, door de *Leydsche Maatschappij van Weldadigheid*, tot het opnemen der Rekening, op Maandag den 8sten Augustus 1853 des namiddags ten 2 ure in de Kerk der Doopsgezinden.

Namens de Hoofddirectie,
M. A. KLUIT, *Secretaris.*

Eerste Kwaliteit puike **Roode en Witte Bessensap**, à 17½ Cent de flesch; **Bessen en Frambozen**, à 30 Cent de flesch; **Frambozensap**, à 30 Cent het halve Fleschje. Te bekomen bij J. F. VOGELVANGER, op de Mare, Wijk VI. No. 1180.

Brieven en Flesschen *franco*.

Bij eene fatsoenlijke Weduwe van de Protestantsche Godsdienst te *Leyden*, biedt zich de gelegenheid aan van **Inwoning** met of zonder **Kost** voor eene Dame, of ook voor een of twee Kinderen, die men aan hare moederlijke zorge zou willen toevertrouwen. Nadere inlichtingen in persoon of met *franco* Brieven bij F. H. G. VAN ITERSON, Predikant te *Leyden*.

OPENBARE VERKOOPING,

op de Buitenplaats genaamd: ***Buitenzorg***, onder *Soeterwoude* nabij het Leyderdorpsche Hek, op Maandag den 15den Augustus 1853 en volgende dagen, te beginnen des voormiddags te 10 ure, van: eenen fraaijen en modernen **INBOEDEL**, bestaande in diverse Mahonyhouten Meubels, waaronder: Speel-, Penant-, Canapé-, Thee- en Bloemtafels, Stoelen, Canapé's, Tafels, Trumeau, Secretaires, Kabinetten, Haarden en Kagchels, schoone Spiegels, Pendules en Japansche Schilderijen; exquis gekleurd en blaauw Porcelein waaronder een zeer fraai beschilderd Tafel- en Dessert-Servies, Glas- en Meubelgordijnen, Ledekanten, welgevulde Bedden en Toebehooren, Tafel- en Bedlinnen, Smyrnasche Tapijten, Vloerkleeden en Karpetten, Kristal-, Glas- en Aardewerk, Koper-, Tin-, Blik- en IJzerwerk, een Jagtje en Roeischuitje, diverse Broeibakken en Ramen, Planten in potten of bakken en eenige Tuingereedschappen; voorts een Gouden Horologie, Zilveren Theeservies, Suikermand, Schenkkan, Trommeltjes en Bladen, diverse dozijn Lepels en Vorken en ander Zilverwerk.

Te bezigtigen Donderdag, Vrijdag en Zaturdag den 11, 12 en 13den Augustus aanstaande, van des voormiddags 10 tot des namiddags 3 ure.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 1 Augustus.

	Laagst Koers	Hoogst Koers	Slotkoers
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	63 7/8	64	64
Dito Certificaten ... 3 "	76 7/8	76 15/16	76 15/16
Dito dito ... 4 "	95 5/8	95 [illegible]	95 5/8
Amortisatie Syndicaat ... 3½ "	95	—	—
Handelmaatschappij ... 4½ "	126 1/4	—	—
O. I. Leening ... 4 "	95 9/16	95 [illegible]	—
Dito Holl. Spoorweg ...	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg ... 4½ "	—	—	—
Haarlemmermeer ... 5 "	103 7/8	—	—
FRANKRIJK, Certif. ... 3 "	—	—	—
Dito dito ... 5 "	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 5 "	109		
Dito dito 1828 en 1829 ... 5 "	108	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 ... 5 "	—	—	—
Dito 1840 ... 4 "	93 1/8	94 3/8	94 3/8
Dito bij STIEGLITZ & Co. ... 4 "	93	93 [illegible]	93 3/8
Dito dito Nieuwe ... 4 "	—	—	—
Inschrijving in Assign. ... 6 "	—	—	—
Certificaten van dito ... 6 "	[illegible]	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 ... fl. 500 f	161		
Dito Obligatiën ... 4 "	86 5/8	86 1/4	86 1/4
SPANJE, Obligatiën à 1 pCt.	23 1/4	23 3/16	23 1/4
Dito Obligatiën ... 3 "	48 1/4	48 3/8	48 1/4
Dito Binnenl. à 6 m. ... 3 "	43 1/4	—	—
Bewijzen Coupons	6 5/8	6 [illegible]	6 [illegible]
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. ... 5 "	—	—	—
Dito ... 4 "	—	—	—
Dito Metall. ... 5 "	82 1/4	82 [illegible]	
Dito Nieuwe ... 5 "	94 7/8	95 1/8	95 1/8
Dito 1847 ... 2½ "	42 1/2	42 [illegible]	
BELGIE, Banc. ... 2½ "	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD ... 2½ "	52 1/16	—	—
BRAZILIE, 1824 £ 200 ... 5	100 1/4	—	—
PORTUGAL, te Londen ... 5 "	42	42 3/4	42 3/4
Dito dito ... 4 "	39 1/4	39 1/2	39 1/2
VENEZUELA, ... 3½ "	37 1/4	—	—
MEXICO, ... 5 "	26 3/4	26 1/4	—
AMERIKA, Bankactiën	4 [illegible]	—	—
Grieken 1½			

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.